

Total Pages – 3

B.A. RNLK-/SANS/DSE-2T/21

2021

Sanskrit

[Fifth Semester]

Paper - DSE-2T

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

A. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च साकल्येन दश समाधेयाः। 2×10=20

1. साहित्यदर्पणानुसारे काव्यस्य लक्षणं किम्?
2. काव्यस्य उपादेयत्वम् आग्नेयपुराणे किम् उक्तम्?
3. कुन्तककृतकाव्यशास्त्रस्य नाम किम्? तस्य मते किं काव्यस्य जीवितम्?

(Turn Over)

(2)

4. शब्दशक्तयः काः सन्ति ? तेषु प्रथमा शक्तिः का ?
5. वाक्यं कतिविधं भवति ? महावाक्यं किम् ?
6. अर्थः कतिविधः ? वाच्यार्थः कया बोध्यः ?
7. वाक्यस्य लक्षणं लिखत ।
8. साहित्य दर्पणकारानुसारं रसस्य किं लक्षणं स्वरूपं वा ?
9. सर्वप्रथमं नायकस्य कति भेदाः प्रोक्ताः ? के च ते ?
10. शृङ्गारसहायकस्य विटस्य किं लक्षणम् ?
11. साहित्यदर्पणकारेण निसृष्टार्थं दूषस्य किं लक्षणं प्रोक्तम् ?
12. साहित्यदर्पणकारेण हास्यरसस्य कति भेदाः प्रोक्ताः ? के च ते ?
13. रसस्य कार्यत्वं कथं न सिद्धम् ?
14. शृङ्गाररसस्य लक्षणं किम् ?
15. शृङ्गारः मुख्यरूपेण कतिविधः ? के च ते ?

B. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च साकल्येन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः-

5×4=20

1. साहित्यदर्पणग्रन्थस्य मङ्गलाचरणं व्याख्यात ।

(3)

2. योग्यता-आकांक्षा-आसत्तयः काः?
3. के वाक्यभेदाः?
4. नायकसहायाः के? सविस्तरं वर्णयत।
5. भयानकस्य परिचयं दत्त।
6. रसस्य व्यङ्ग्यं प्रतिपादयन् करुणादीनां सुखदुःखसमयत्वाद् रसत्वं पर्यालोचयत।
7. काव्यदोषः आलोच्यताम्।

C. यथाकामं द्वौ समाधत्तः (संस्कृतेन देवनागर्या च) 10×2=20

1. मम्मटमतानुसारेण काव्यस्वरूपमालोच्यताम्। विश्वनाथः एतन्मतं स्वीकृतवान् न वेति? आलोच्यताम्।
2. साहित्यदर्पणानुसारं काव्यप्रयोजनम् ओलाच्यताम्।
3. नायिकाभेदान् सविस्तरं प्रकाशयत।
4. लक्षणोदाहरणसहयोगेन हास्यरसं प्रतिपादयत।